

Til styret, ILOS

Ang. D-SAK 5 6/23, **Nedleggelse av bachelorstudieretningen i PTBKS**

Forslag fra de ansatte på BKS/Balkan-studier

De ansatte på BKS- og Balkan-studier oppfatter dokumentet som lite spesifikt angående innenfor hvilke rammer BKS-emner vil bli tilbudt, hvor mange emner som vil bli tilbudt, hvor ofte, osv. BKS- og Balkan-studier har for tiden **to** ansatte (i stillinger på 100 %) som trenger et tilfredsstillende alternativ dersom bachelorstudieretningen de underviser på, blir nedlagt.

Vi ønsker å fremme alternative forslag som sikrer oss fremtidige oppgaver som er tilstrekkelig knyttet til våre faglige profiler. Ledelsen ved ILOS har blitt informert om ett av disse forslagene (Forslag 3). Forslag 1 (40-gruppe) ble nevnt i notatet datert 23.11.2022.¹

Forslag 1: En 40-gruppe i BKS- og Balkan-studier med minst 20 sp. i språk. Den vil utgjøre en basis for masterstudier med spesialisering i BKS.

Strukturelt sett kan denne gruppen ha to varianter: a) én rettet mot studenter som er interessert i politikk og historie (med de eksisterende emnene SEU2503 og SEU2502); b) én rettet mot studenter som er interessert i litteratur og kultur (med de eksisterende emnene SEU1300 og SEU2504).

De to ansatte kan dekke undervisningen knyttet til 40-gruppen og vil fortsatt ha ledig kapasitet til å være involvert i LCE-mastergraden hvis den blir etablert.

Forslag 2: Et digitalt opplegg med enten ett emne (20 sp.) i BKS-språk, eller med to emner (10 sp.) hvor ett er innføringsemne og ett vektlegger lesekompetanse. 20 sp. er et minimum for å kunne fortsette på master (forutsatt at studentene har noe språkundervisning i tillegg, f.eks. fra sommerseminarer). Dette emnet / disse emnene kan inngå i 40-gruppen og/eller bli tilbudt som «språksertifikat» til historikere, statsvitere, antropologer osv. Digitale opplegg er ikke nødvendigvis dyre, og de kan tiltrekke seg flere studenter.

Forslag 3: Et nytt bachelorløp (80-gruppe) i språkbaserte Øst-Europa-studier, med 20 obligatoriske sp. i språk (som et minimum). Se detaljene i vedlegget.

Forslag 1 kan også fungere som en modell for polsk.

Ved behov er vi villige til å utarbeide forslagene ovenfor i detalj.

Ljiljana Šarić

Stijn Vervaeet

¹ Notat fra Avdeling for slavisk. <https://www.hf.uio.no/ilos/om/organisasjon/styret/moter/2022/vedlegg-281122/sarfi---innspill-til-sak-s-4.7.22.pdf>

Vedlegg

Forslag til ny 80-gruppe i språkbaserte Øst-Europa-studier

Ansatte i bosnisk-kroatisk-serbisk (bks), polsk, Sentral-Europa-studier og tsjekkisk fremmer i dette dokumentet forslag til ny 80-gruppe i språkbaserte Øst-Europa-studier. Forslaget er tenkt som en avløser av de nåværende tre fordypningene (80-grupper) i polsk, tsjekkisk eller bosnisk/kroatisk/serbisk på bachelorstudieretningen med samme navn. Forslaget vil bety en reduksjon av antall emner fra nåværende 22 emner til 7 faste emner + 2-6 emner som tilbys etter kapasitet. Forslaget bygger et enda sterkere og mer ambisiøst studium for Øst-Europa-studier.

Forslaget er satt sammen av eksisterende emner der de fleste har vist seg bærekraftige over tid. Enkelte av emnene må justeres litt, f.eks. for navn og eksamensform.

Fordypningsgruppe i Øst-Europa-studier (80-gruppe): Oppbygging²

6. semester	SEU2310 Nasjonale symboler i Øst-Europa	40-gruppe	40-gruppe
5. semester	Fritt emne/utveksling	40-gruppe/ utveksling	40-gruppe/ utveksling
4. semester	SEU 2503 Øst-Europas politiske systemer	Examen facultatum	EXPHIL03 – Examen philosophicum
3. semester	Fritt emne/utveksling	Fritt emne/utveksling	Fritt emne/utveksling
2. semester	SEU2502 – Nasjoner, minoriteter og minoritetspolitikk i Øst-Europa	SEU2504 Film i Øst-Europa	Slavisk språk 2
1. semester	SEU1504 Øst-Europas historie	SEU1300 Litteratur i Øst-Europa	Slavisk språk 1
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

² Emnene er her satt opp med gjeldende koder og til dels nye navn.

Frie emner og utveksling

Anbefalte frie emner kan f.eks. være «SLAV1001 – Historie, politikk og samfunn i Ukraina, Belarus og Moldova» og «RUS1501 – Russisk politikk, kultur og samfunn». Det er gode muligheter for å ta på Erasmus-utveksling og sommerkurs i de slaviske land som er medlem av EU (med vanlige regler for godkjenning av emner tatt på utveksling).

Emnene og deres sammenheng

80-gruppen består av tre søyler som til sammen gir en språkbasert kompetanse på Øst-Europa:

1. Historie og samfunnsforhold: SEU1504, SEU2502 og SEU2503

Emnene gir en innføring i Øst-Europas historie, nasjoner og minoriteter i Øst-Europa samt områdets samtidshistorie og politiske systemer. Studentene får grunnleggende kjennskap til historiografiske og samfunnsvitenskapelige teorier, særlig teorier som undersøker betydningen av totalitære systemer (og avviklingen av dem) for samfunnsutviklingen, og teorier om nasjon, nasjonalstat og begrepet minoritet.

2. Litteratur og kultur: SEU1300, SEU2504 og SEU2310

Emnene gir innsyn i hvordan forfattere og filmkunstnere har artikulert østeuropeiske erfaringer. Emnene gir en innføring i viktige problemstillinger knyttet til forholdet mellom litteratur og samfunn og i filmens betydning for identitetsbygging, forming av kollektivt minne og nedtegning av nasjonale historier. De litterære verkene leses i oversettelse og filmene ses med undertekster, slik at de emnene også kan tas av enkeltemnestudenter. Studentene får en innføring i litterær analyse og kjennskap til grunnleggende begreper innen filmanalyse.

3. Språkkompetanse: to emner med sluttkoder 1001, 1002

De fleste mennesker i Øst-Europa lever i stater der et slavisk språk er offisielt språk. Emnene i språk setter studentene i stand til å jobbe selvstendig med skriftlige tekster på et slavisk språk, svarende til B1-B2 i leseferdighet i det europeiske rammeverket for språk. Slavisk språk 1 er tenkt som et innføringsemne, mens Slavisk språk 2 vektlegger lesekompetanse. Hvilke språk som skal tilbys, avhenger av ansattes kapasitet. Med gjeldende bemanning er det naturlig å tilby emnene i bks hvert år og emnene i polsk og tsjekkisk hvert annet år. Emnene kan etter behov eventuelt gis av timelærere. Det planlegges et digitalt opplegg etter suksessfulle mønstre fra universitetene i Uppsala, Lund og Stockholm samt Columbia University, eventuelt supplert med offline samlinger. Emnene vil også ha moduler innlegg som introduserer studentene til noen fellestrekk for slaviske språk og som de ansatte i bks, polsk og tsjekkisk vil lage sammen. Det er viktig at de slaviske språkene er synlige på UiOs nettsted, men dette kan gjøres på andre måter enn gjennom bare å vise til studieløp.

Emnet «SEU2310 Nasjonale symboler i Øst-Europa»

Dette avsluttende emnet kombinerer komponenter fra alle tre søyler: språk, litteratur og områdestudier. På emnet studeres fenomener som f.eks. nasjonalsanger, offentlige merkedager og grunnlovstekster. Studentene får også en innføring i symbol- og diskurs-teori, språkpolitikk og sosiolingvistik, samt hvordan litterære og andre tekster brukes i identitetsskapende praksiser i Øst-Europa. Studentene utvider leseferdighetene sine på bks, polsk og tsjekkisk bl.a. ved å analysere enklere primære kilder og sekundærlitteratur. Eksamensformen skal være en semesteroppgave, som gir studentene mulighet til å utvide sine akademiske skrivekompetanser.

Studenttilfang

80-gruppen har en klar oppbygging og progresjon. Det vil være studenter nok til å skape et bra studiemiljø. Bare emnene i språk med sluttkoden «1002» og emnet «SEU2310» krever

forkunnskaper. De fleste emnene i 80-gruppen kan dermed tas av studenter uten forkunnskaper, f.eks. studenter i historie, statsvitenskap, sosiologi, estetikk, allmenn litteraturvitenskap eller andre som av ulike grunner ønsker en viss kompetanse på Øst-Europa. Fordi emnene i språk undervises digitalt, vil de kunne tas av studenter i hele landet. Emnene i språk vil (som alle andre emner i studieløpet) også kunne tas av studenter i russisk.

Opptak til master

Studenter som fullfører bachelorstudiet med den foreslåtte 80-gruppen vil kunne søke opptak til master i Russisk, polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk, hvis de kan dokumentere språkkompetanse i et slavisk språk på B2-nivå, slik som fagmiljøet for slavisk/Øst-Europa har foreslått som felles opptakskrav. Studentene på den foreslåtte 80-gruppen kan oppnå B2-nivå ved et kortere studieopphold i et land der språket snakkes, f.eks. på 3. eller 5. semester eller en sommerskole.

Forslaget her omfatter ikke årsenheten i Øst-Europa-studier. Studenter som tar den nåværende årsenheten, vil kunne ta de to språkemnene på vei til språkkompetanse i et slavisk språk på B2-nivå.

Oppsummering

Vårt forslag

- 1) imøtekommer ILOS' krav til å strømlinje 80-grupper ved å nedskalere ikke-bærekraftige emner
- 2) tar hensyn til godt ressursbruk gjennom samarbeid og digitalisering
- 3) nyttiggjør vår kompetanse for andre fag (f.eks. historie, statsvitenskap)
- 4) krever ikke opprettelse av nye emner
- 5) gir fleksibilitet i forhold til antall og profil på nye stillinger innen fagfeltet
- 6) gir forutsigbarhet i studentrekrutteringen
- 7) er økonomisk bærekraftig
- 8) opprettholder fagene våre og muligheten til å tilby forskningsbasert undervisning
- 9) sikrer den nasjonale kompetansen i flere slaviske språk enn russisk og gir et faglig sterkt og dynamisk studietilbud innen en europeisk region som må forventes fremover å få økende politisk, økonomisk og sikkerhetspolitisk betydning for Norge

Karen Gammelgaard

Knut Andreas Grimstad

Eva Sarfi

Ljiljana Šarić

Stijn Vervaeet